

TORNALĽA A OKOLIE

Ročník XXIV. - číslo 3.
31. marec 2016

Oficiálny vestník mesta Tornaľa

Prvé číslo týchto novín vyšlo v roku 1911, obnovené v roku 1991

Tornaľská samospráva si uctila ženy – dôchodkyne

Je peknou tradíciou tornaľského mestského úradu a vedenia mesta, že si každoročne pri príležitosti Medzinárodného dňa žien uctí ženy – dôchodkyne. 8. marca čakali v mramorovej sále MsKS na ženy – dôchodkyne krásne prestreté stoly, príjemná atmosféra, dobrá nálada a samozrejme, predstavitelia mesta, Mgr. Anna Szögedi, primátorka mesta, Attila Bódi, viceprimátor, Mgr. Ladislav Nagy, prednosta úradu a Ing. Erika Györfiová, hlavná kontrolorka mesta. Prítomných v sále pozdravil a privítal prednosta radnice, Mgr. Ladislav Nagy.

Po milých slovách pána prednostu sa príležitostnými básňami prihovorili publiku

žiačky ZŠ P. J. Šafárika a ZŠ F. Kazinczyho. Príjemné popoludnie dôchodcom spríjemnili ľudovými pesničkami šikov-

né dievčatá zo speváckeho zboru Sneženka pri ZŠ F. Kazinczyho. Hrou na gi-

tare a harmonike prítomných pozdravili nadaní chlapi zo ZUŠ a spoločenskými tancami krátky kultúrny program uzavreli tanečné páry z Magic in dance pri CVČ. Oficiálnu časť svojimi príhovormi umocnili Mgr. Ladislav Nagy a Attila Bódi. Obaja vyzdvihli dôležitosť a postavenie žien v spoločnosti, ich obetavosť, láskavosť, ľudskosť a osobitne sa poďakovali za ich prácu a prínos pre mesto Tornaľa. Po slávnostných príhovoroch sa samospráva poďakovala ženám – dôchodkyniam malými pozornosťami. Príjemné stretnutie pokračovalo neformálne družnými rozhovormi a zábavou pri príjemnej hudbe.
E. Z.

Krok vpred v rámci EZÚS Slaná – Rimava

V predchádzajúcich vydaniach mesačníka sme pravidelne informovali o činnosti EZÚS Slaná – Rimava, už aj preto, lebo v nasledujúcom období budú mať tieto cezhraničné zoskupenia veľmi dôležitú úlohu. Ako sme informovali, zoskupenia majú predovšetkým hospodársky význam a Európska únia vyčleňuje prechod týchto zoskupení značné finančné prostriedky. Samotné založenie zoskupenia, vypracovanie dokumentov, nie je jednoduchá záležitosť, sú potrebné mesiace, roky práce, ako sme si už zvykli na dotácie z únie. Na druhej strane, ak sú záujemcovia vytrvalí a dodržia všetky podmienky, otvárajú sa im výhodné možnos-

ti. Takou je aj vypracovanie integrovanej stratégie rozvoja, do ktorého patrí smerovanie zoskupenia a jeho potenciál. V prípade Európskeho zoskupenia územnej spolupráce Slaná-Rimava má spomínaný dokument 350 strán a koncom februára sa ukončilo pripomienkovanie inštitúcií zapojených do zoskupenia. Ak sa vyskytnú ďalšie návrhy, pripomienky, komisia, ktorá dokument pripravila, pripomienky a návrhy posúdi a v prípade dôležitosti začlení do dokumentu.

EZÚS Slaná – Rimava bolo evidované v roku 2013 so štyrmi členmi- mestami Ózd, Putnok, Rimavská Sobota, Tornaľa. Mestá nehraničia,

netvorí tak súvislé územie. EZÚS sa neohraničuje len na partnerské mestá, ale snaží sa zaujať stanovisko aj v širšom regióne. Na území EZÚS Slaná-Rimava je nutné, aby sa rozvoj týkal aj obcí, ktoré nemajú status EZÚS. V súvislosti s charakterom územia zohrali úlohu: zemepisné podmienky, vnútorné spoločenské vzťahy, interetnické vzťahy. Charakter EZÚS Slaná-Rimava je daný krajinou, ktorá sa rozprestiera na oboch stranách hranice. Rozdelenie častí krajiny bolo uskutočnené na základe spoločných prírodných či krajinných daností. Podobné danosti umožňujú podobné obhospodarovanie. Obvody partnerských miest

sú menšie ako skúmané územie, ale prírodné danosti (ako napríklad Gemer-Turňa) predstavujú dôležitý potenciál v rozvoji vidieka. Do EZÚS je začlenených 193 obcí, z ktorých je 66 na území Maďarska, 122 na území Slovenska. Skúmané územie predstavuje takmer 2900 km², z ktorých 40% pripadá Maďarsku a 60% Slovensku. Na území žije viac ako 200 tisíc obyvateľov.

Dokument je vypracovaný na základe rozpočtu únie na roky 2014-2020. Pri vyhodnocovaní sa brali do úvahy odpovede na otázky, akým kohéznym výzvam čelí zoskupenie a ako by sa dala umocniť cezhraničná spolupatričnosť.

TaO

Mestské kultúrne stredisko Tornaľa a Divadlo Drak Prešov uvádzajú

Jozef Hollý: KUBO

Príbeh múdreho, no pre niektorých hlúpeho dedinského chlapca Kuba. Predstavenie je obohatené živou hudbou a ľudovými piesňami.

15. apríl 2016 (piatok), 19:00 hod.

Vstupné 5,- €. Vstupenky si môžete zakúpiť v knižnici a v kníhkupectve!

Opäť sa uskutoční akcia pod názvom „Kto čo vie“

Koncom februára už po tretíkrát zorganizovalo občianske združenie Jasná hviezda rómsku súťaž pod názvom Kto čo vie. Keďže bol záujem obrovský, organizátori sa rozhodli, že v prvej polovici tohto roka zorganizujú ešte jednu akciu. Na akciu, skúsenosti a záujmy sme sa opýtali predsedu občianskeho združenia, Zsolta Váradiho, poslanca mestského zastupiteľstva.

Na našu otázku odpovedal, že akcia „Kto čo vie“ je skôr festivalom, nie je to súťaž, hoci boli prípady, keď jednotlivé produkcie medzi sebou súťažili. „Na akciu sa môže prihlásiť hocikto, nie je ohraničený vek ani oblasť. Očakávame záujem detí, mládeže či dospelých, ktorí vynikajú v nejakom žánri – hudba, tanec, spev. Plánujeme, že tento rok vyhlásime opäť súťaž, aby záujemcovia pocítovali váhu dôležitosti. Samotná súťaž je pre prihlásených vždy inšpirujúca, ak vedia, že ide o niečo, pripravujú sa dôslednejšie“, skonštatoval hlavný organizátor. Dozvedeli sme sa tiež, že okrem toho, že sa mladí Rómovia majú možnosť prezentovať, môže to pre nich znamenať aj niečo viac. V uplynulých

akciách takto vynikol vynikajúci gitarista, ktorý práve vďaka akcii „Kto čo vie“ sa mohol zúčastniť súťaží Snétbergerovho hudobného strediska talentov a dodnes sa učí v tomto stredisku. Akciu propagujú aj prostredníctvom internetu, ale pravidelne informujú aj prostredníctvom plagátov. Organizátori oslovujú aj starostov obcí, ak majú talentovaných mladých Rómov, aby ich do súťaže prihlásili. „Aj vďaka tomu sa do februárovej akcie prihlásilo sedemnást' produkcií z regiónu. Je zrejme, že záujem o takéto podujatia je, pretože doteraz divadelná sála vždy praskala vo švíkoch. Uvažujeme aj o tom, že by sme nasledujúcu tohtoročnú akciu usporiadali pod holým nebom, samozrejme, ak nám to počasie dovoľí a podarí sa nám zabezpečiť aj vhodnú techniku. Presný dátum sme zatiaľ nestanovili, ale chceme aj touto cestou osloviť všetkých tých, ktorí cítia v sebe dosť odvahy a talentu prezentovať sa, aby neváhali a začali už teraz s prípravami“, dodal na záver Zsolt Váradi, hlavný organizátor rómskeho podujatia „Kto čo vie“.

T a O

Tehličkou sme pomohli deťom v Sýrii

Hovorí sa, že dobročinnosť je najväčšie blaho na svete. Pomôcť iným je výsadou vznešených ľudí. Aj žiaci Základnej školy P. J. Šafárika pod vedením Mgr. Čekanovej sa na chvíľu stali reprezentantmi občianskeho združenia SAVIO a dobro šířili v podobe Tehličky. Ich cieľom bolo informovať o živote v chudobnejších krajinách a oblastiach sveta, viesť tak k spolupatričnosti a zodpovednosti. Tento rok sa projekt zamerával na deti žijúce v Sýrii, ktoré majú pocit, že na nich svet úplne zabudol. Ich život bol narušený všadeprítomným násilím, smrťou a strachom. Vojna v Sýrii pretrváva vyše päť rokov, dotýka sa priamo viac ako 12 miliónov ľudí. Doteraz si vyžiadala viac ako tristo tisíc ľudských životov, z toho dvadsať tisíc detí. Pol milióna ľudí je uväznených a nezvestných, znetvorených. Najznížujúcejším dôsledkom, ktorý vojna deťom spôsobuje je znemožnenie ich práva na vzdelanie. Šancou pre deti a mládež je vytvorenie bezpečného miesta, miesta vzdialeného od násilia, kde dialóg má prednosť pred bombami a zbraňami. Deťom a mládeži pomáhajú uniknúť z väzenia vojny seleziánske centrá v Damasku, Aleppo a Krafoune. Viac ako štyristo rodinám poskytujú materiálnu, potravinovú a lekársku pomoc. Dennodenne tam za vzdelávaním a voľnočasovými aktivitami prichádza viac ako dve tisíc detí a mladých. Všetci tí, ktorí sa pridali do projektu, 11. ročníka celoslovenskej verejnej zbierky Tehlička, pomohli vlastne priamo na mieste. Nalepením malej tehličky metaforicky pomohli v materiálnej a potravinovej pomoci či zdravotnej starostlivosti. Žiaci školy spolu vyzbierali vyše 100 eur. Vďaka za nezištnú pomoc. **E.Z.**

Odpoveď na list čitateľa

V uplynulých dňoch obdržala redakcia anonymný list, presnejšie list označený iniciálami pisateľa. Hoci sa redakcia vôbec nezaobrá nepodpísanými listami, tentokrát sme urobili výnimku. Obsahom listu je problematika verejná, preto sa pisateľ pokojne mohol podpísať, list vôbec neobsahuje žiadne urážky či intrigánstvo. Tiež by bolo potrebné upresniť napríklad to, kde sa nachádza „Sídliisko Západ“. (V Tornali nie je „Sídliisko Západ“, preto si myslíme, že sa jedná o domy nachádzajúce sa v západnej časti Sídliiska Juh). Na druhej strane nie je potrebné odvolávať sa na ostatných obyvateľov sídliska (predpokladáme, že pisateľ nezbieral v tejto súvislosti podpisy), nech píše hocikto, snažíme sa vyjsť v ústrety, pomôcť, ako sme to urobili aj teraz. Čo môže urobiť v tejto súvislosti mestský úrad, opýtali sme sa Ing. Róberta Maga, vedúceho odboru výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja. Predtým však list nášho čitateľa:

*Vážená redakcia Tornale a okolia!
Píšem v mene obyvateľov Sídliiska Zá-*

pad. Boli by sme radi, keby sa týchto päť riadkov dostalo k majiteľom pozemkov nachádzajúcich sa oproti Sídliiska Západ! Blíži sa leto, príroda sa prebúdzá, čomu sa však od minulého roku nedokážeme veľmi tešiť. Problémom je bzdocha zelená, ľudovo označovaná ako „smradoch“, ktoré sa len tak hemžia na stenách paneláka nachádzajúcich sa oproti pozemkom. Nie je veľkou radosťou vyvesiť prádlo a otvoriť okná, hlavne ak nie sú na nich sieťky proti hmyzu. Touto cestou by sme chceli požiadať majiteľov pozemkov o chemický postrek.

S úctou a vďakou v mene obyvateľov Sídliiska Západ

E.B.

Nuž, vedúci odboru k uvedenej problematike povedal toľko, že mesto pravidelne vykonáva dezinfekciu a deratizáciu verejných priestranstiev, nehnuteľností, ktoré sú majetkom mesta a kanalizácie. Nemá však prostriedky ani splnomocnenie na to, aby riešilo problematiku pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve súkromných osôb, preto na uvedený problém nedokáže adekvátne reagovať.

Red.

Milý pedagógovia!

28. marec je Váš sviatok. V mene redakcie Tornala a okolie Vám želáme veľa elánu, vytrvalosti, oddanosti a zdaru vo Vašej práci. Pretože je náročné vzdelávať, vychovávať a milovať stovky detí naraz.

Opäť mimoriadne zasadnutie mestského zastupiteľstva

18.marca sa uskutočnilo mimoriadne zasadnutie mestského zastupiteľstva na tornal'skom mestskom úrade. Zasadnutie sa zaoberalo jedným bodom programu, bolo potrebné prerokovať prenájom skládky odpadu. Zasadnutie viedla Mgr. Anna Szögedi, primátorka mesta. Na zasadnutí bol prítomný aj okresný prokurátor JUDr. Daniel Prč. Ako odznelo zo správy pani primátorky a okresného prokurátora, konkurenčná firma napadla spôsob prenájmu, ktorý bol prerokovaný 14.februára na mimoriadnom zasadnutí. Prenájom skládky plánovalo mesto dať do prenájmu spoločnosti, ktorá vykonáva od-

voz komunálneho odpadu, teda spoločnosti Brantner. Najprv však mala samospráva a poslanci zistiť, či je možný priamy prenájom. Výlukou spoločnosti AVE s.r.o. nastala špeciálna situácia, k doriešeniu ktorej prispela práve spoločnosť Brantner, ktorá vykonáva odvoz komunálneho odpadu a je logické, že získala do prenájmu aj skládku odpadu. Keďže ale ako sme spomínali, uznesenie na prokuratúre napadla konkurenčná spoločnosť, uznesenie bolo preformulované v súlade so zákonom, aby nebolo napadnuteľné a o spôsobe prenájmu zastupiteľstvo rokovalo 2.marca. Aby bolo uznesenie

právoplatné, muselo byť zverejnené na dobu pätnásť dní a bolo potrebné počkať, či nebudú nejaké námietky. Keďže námietky neboli, po uplynutí doby pätnásť dní, opäť museli poslanci rokovať, aby rozhodli o prenájme. Prítomný prokurátor ma zasadnutí potvrdil, že v súvislosti s uznesením nemá žiadne námietky a uznesenie zodpovedá právnym predpisom. Ako sme v predchádzajúcom vydaní informovali, spoločnosť AVE s.r.o. bola ochotná predať skládku mestu tak, že nezoberie do úvahy dlžoby. Mesto ale kvôli predchádzajúcej nepriaznivej finančnej situácii nedostalo úver v požadovanej výške, do-

hodlo sa teda so spoločnosťou Brantner, ktorá vyplatila naraz prenájom skládky na pätnásť rokov. Z týchto finančných prostriedkov dokázalo mesto odkúpiť skládku k čomu ešte mesto získalo aj nehnuteľnosti na Cintorínskej ulici, ktoré mesto účelne využije pre príspevkovú organizáciu Mestské služby mesta Tornaľa. Spoločnosť Brantner platí mestu ročne aj za uskladnenie odpadu 100 – 300 tisíc eur. Uznesenie prítomní poslanci na zasadnutí prijali, je teda právoplatné. Poslanci sa najbližšie stretnú na riadnom zasadnutí 14. apríla 2016.

-red.-

Oprava

Vo februári vydaní mesačníka sme nesprávne informovali o jednom bode zasadnutia mestského zastupiteľstva, presnejšie o správe Ing. Tímei Koleszárovej, vedúcej odboru financií. Správa znela: „Ing. Tímea Koleszárová, vedúca finančného odboru, informovala o výsledkoch kontroly, ktoré realizoval Najvyšší kontrolný úrad. Následne predostrela návrh prvej zmeny v rozpočte a navrhla tiež, aby mesto nečakalo s doriešením petície vytvorenia nových parkovacích miest na Sídlišku Juh do vyššie avizovaného dátumu, ale naplánovalo si doriešenie situácie na tento rok.“

V tejto súvislosti po odznení správy v diskusii Ing. Zsolt Herczeg (nezávislý poslanec) navrhol, keďže rozpočet vykazuje nadbytok, aby mesto preskupením finančných prostriedkov dokončilo rozšírenie parkovacích miest na Sídlišku Juh. Návrh

predostrel z dôvodu, že hlavná kontrolorka mesta informovala o petícii ohľadne rozšírenia parkovísk s tým, že podľa nej bude úplná výstavba parkovísk možná len na budúci rok. Návrh pána poslancu znel nasledovne: „Podávam poslanecký návrh s týmto obsahom: Mestské zastupiteľstvo schváli prerozdelenie 45000 eur na výstavbu nových parkovacích miest na Sídlišku Juh – Školská ulica, ktoré boli pôvodne plánované na dokončenie Domu smútku na cintoríne v Stároni.“

Následne PaedDr. Ladislav Iván, poslanec, skonštatoval, že otázkou parkovacích miest sa zaoberali aj na poriadkovej komisii. Attila Bódi predostrel návrh finančnej komisie, teda nech zastupiteľstvo najprv schváli prvú zmenu v rozpočte v tom rozsahu, ako ho predostrela vedúca finančného odboru. Aby otázku prediskutovali, požiadal o prestávku. Po prestávke pani primátorka skonštatovala, že odzneli dva poslanecké návrhy, preto budú o nich rozhodovať v opačnom poradí. Najprv teda museli poslanci rozhodnúť (hlasovať) o návrhu Attilu Bódiho – 7 za, 1 proti a 2 sa zdržali hlasovania. Preto bolo hlasovanie o ďalšom návrhu bezpredmetné.

Dotknutým osobám sa aj touto cestou ospravedlňujeme za nesprávne informácie!

Redakcia Tornale a okolia

Štefan Pucsok

Ludia

*Ako hurikán sa cez svet nesú,
nezaujímaj sa, čo za spúšť znesú.
Hľadiac len na seba samých,
často ničia ľudské vzťahy.
Slová bolia viac než päste,
ale predsa ich použijú na svojej ceste.
No máme tu aj dobrých ľudí,
Ktorí opravujú spúšte cudzích.
Títo ľudia žijú s nami,
a predsa nie sú obyčajní.*

Vojna

*Nikdy nevieš koľko životov bude stratených,
koľko srdc bude zlomených.
Keď vystrelíš ten prvý výstrel vražedný,
ženy s plačom v očiach pozerajú,
ako ich chlapi na smrť odchádzajú.
Sila zbraní je účinná,
ale sila slov je silnejšia.
Koľkí ľudia by boli zachránení,
koľkí muži traumy ušetrení,
keby ľudia viacej múdrejší boli.*

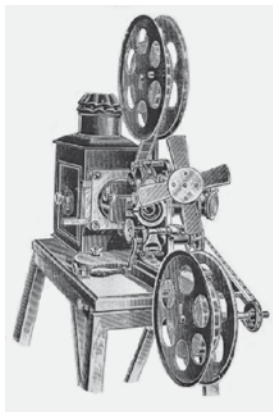
Básne boli ohodnotené cenou spisovateľky Marty Hlušikovej na literárnej prehliadke Zlatá krajina 2016

Aktivisti medzi nami

Obklopujú nás aj ľudia, ktorí si svoj život nevedia predstaviť bez rôznych aktivít. Naplňajú ich výzvy a rôzne nápady, ktorými chcú zmeniť svoje okolie a všetko navôkol k lepšiemu. Ak chcú pracovať profesionálnejšie, jednou z možností je založenie organizácie – občianskeho združenia. Občianske združenie, ktorého cieľom je pomáhať rómskej komunite v Tornali, je združenie Jasná hviezda, ktorého predsedom je Zsolt Váradi, ktorý je zároveň aj poslancom mestského zastupiteľstva. Občianske združenie zabezpečuje pre rómsku komunitu potravinovú pomoc, charitatívnu činnosť a pripravuje tiež rôzne spoločenské a kultúrne aktivity. Prostredníctvom týchto aktivít môžu svoj talent preukázať nadané rómske deti a mládež. K náplni občianskeho združenia patria aj rôzne brigády, v rámci takejto činnosti pripravili pre deti pieskoviská. Predseda občianskeho združenia Jasná hviezda, Zsolt Váradi, spolupracuje aj s asistentkou Osvety zdravia, Silviou Pusztaiovou, ktorá pracuje pre národný projekt pod názvom Zdravé komunity. Projekt je podporovaný ministerstvom zdravotníctva. Zamestnáva 229 asistentov, ktorí pôsobia v 235 rómskych komunitách. Na ich prácu dohliada celkom 23 koordinátorov. Úlohou asistentky je šíriť osvetu o povinnom očkovaní, preventívnych prehliadkach, pedikulóze, hygiene, a podobne. Pomáha tiež pri vybavovaní rôznych záležitostí, napríklad pri vybavovaní invalidného vozíka, asistuje pri doprovoze k lekárovi. Taktiež s lekármi spolupracuje, pomáha riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú. Základným cieľom tohto projektu je zvýšiť zdravotnú starostlivosť občanov. Je zrejmé, že občianske združenie Jasná hviezda má pevne stanovené ciele a výborné nápady, ktoré sa snažia aj naplňať. Želáme im v mene našej redakcie mnoho elánu a entuziazmu!

-red.-

Obnoví sa tornal'ské Kino Mladosť

Po niekoľkoročnej prestávke obnoví v polovičke marca svoju činnosť tornal'ské Kino Mladosť, ktoré bude súčasťou MsKS ako doteraz.

Posledné dni klasických kín nastali začiatkom desaťročia, kedy výrobcovia filmov rozhodli nevyrábať filmy na 35 milimetrové pásy, ale prešli na digitálnu technológiu. Na uvedenú skutočnosť nebola väčšina kín pripravená, preto kiná nemohli ďalej premieťať, resp. len občas, ak sa dostali k nejakej kópii na filmovej páske. To sa stalo osudným aj pre tornal'ské kino. Hoci na prelome

storočia bolo spomedzi 180-190 kín na Slovensku z hľadiska návštevnosti Kino Mladosť na 80. mieste, čím predbehlo aj väčšie mestá. Po digitalizácii dostalo kultúrne stredisko viacero ponúk, ale boli to ponuky predimenzované a dokonca aj lacnejšie verzie boli pre kultúrne stredisko neprijateľné. Nateraz sa ale finančná kondícia mesta zlepšila a mesto mohlo nastúpiť cestu progresu. Aj vďaka tomu sa do mestského rozpočtu dostala aj táto položka. Verejné obstarávanie prebehlo, dodávateľ v polovičke marca nainštaluje digitálne zariadenie a môžeme tak skonštatovať, že sa opäť obnoví tornal'ský kinematograf z roku 1912 a verejnosti tak ponúkne ďalšiu možnosť trávenia voľného času či stretnutí.

-red.-

OSIVEX ZÁHRADKÁR, s.r.o.
ŠTÚROVA 33, KOŠICE

NAJVÄČŠIA PREDAJŇA

PRE ZÁHRADKÁROV

V TORNALI

NA BAKULINYHO 14 (ul. CINTORINSKA)

V STAREJ SÝPKE

OTVORENÉ: Po - Pi 8⁰⁰ - 16⁰⁰, So 8⁰⁰ - 11⁰⁰

kontakt 0910 872 257

*** KUPÓN ***

10% ZĽAVA NA SADBŔOVÉ ZEMIAKY